

Peräsuolen alueen sädehoito ja sen haittavaikutukset

Sädehoitoa käytetään peräsuolisyövässä erityisesti ennen leikkausta.

Sädehoidon tarkoitus on pienentää kasvainta niin, että se on helpompi leikata.

Lääkäri voi määrätä sinulle joko lyhyen tai pitkän sädehoidon. Lyhyttä sädehoitoa annetaan viikon ajan. Pitkä sädehoito kestää noin 5 viikkoa.

Sädehoidossa huomioitavaa

Voit syödä ja juoda normaalisti ennen sädehoitoa. Voit myös ottaa lääkkeesi.

Älä virtsaa noin 2 tuntiin ennen sädehoitoa. Kun virtsarakossasi on virtsaa, rakko on mahdollisimman samassa asennossa kuin suunnittelukuvauksessa. Tällä ehkäistään haittavaikutuksia, joita sädehoidosta mahdollisesti tulee.

Peräsuolen alueen sädehoidon haittavaikutuksia

Sädehoito vaikuttaa myös terveisiin soluihin. Siksi siitä voi tulla haittavaikutuksia.

Jos sinulle tulee oireita, kerro asiasta aina hoitajalle.

Haittavaikutukset ovat yksilöllisiä.

Potilasohje, Sädehoitoyksikkö, 2022

Ne ilmaantuvat yleensä noin 2-3 viikon kuluttua hoidon aloittamisesta. Haittavaikutukset voivat jatkua vielä hoidon lopettamisen jälkeenkin. Ne ovat yleensä ohimeneviä ja harvoin vakavia.

Peräsuolen alueen sädehoidon tavallisimpia haittavaikutuksia ovat:

- virtsarakon ärsytys
- suoliston vaivat
- peräaukon ärtyminen
- yleinen väsymyksen tunne.

Virtsarakon ärsytys

Virtsarakon ärsytys voi tuntua kirvelynä virtsatessa. Lisäksi sinulla voi olla tarve virtsata tavallista useammin.

Voit helpottaa oireita, kun juot runsaasti. Juo noin 2 litraa vettä tai mehua päivässä. Neste huuhtoo virtsateitä ja vähentää kirvelyä, kun virtsaat. Voit käyttää myös tulehduskipulääkkeitä. Saat niitä apteekista ilman reseptiä.

Suoliston vaivat

Sädehoito saattaa aiheuttaa ripulia ja ilmavaivoja.

Oikea ruokavalio vähentää
haittavaikutuksia.

Vältä:

- ilmaa tuottavia ruoka-aineita, esimerkiksi kaalia, sipulia, herneitä, papuja, omenaa ja paprikaa
- näkkileipää ja ruisleipää
- voimakkaasti maustettuja ruokia
- kahvia ja alkoholia
- rasvaisia ja rasvassa paistettuja ruokia.

Suosi:

- tavallisen maidon tilalla mieluummin asidofilus- tai gefilustuotteita
- useita pieniä aterioita
- keittämällä tai hauduttamalla valmistettua ruokaa.

Voit ostaa suoliston vaivoja helpottavia lääkkeitä apteekista ilman reseptiä.

Ilmavaivoihin voit käyttää esimerkiksi Cuplatonia tai Minifomia.

Ripuliin voit käyttää esimerkiksi Imodiumia tai Imocuria.

Peräaukon ärtyminen ja kipu

Jos peräaukko on ärtynyt, ulostaminen voi sattua.

Voit käyttää kipuun tavallista särkylääkettä.

Suihkuttele peräaukon aluetta haalealla vedellä.

Älä hankaa, äläkä käytä pesuainetta.

Suihkuttelu on tärkeää, koska puhdas iho kestää paremmin sädehoidon räsitusta.

Jos peräaukko on ärtynyt tai kuiva, rasvaa aluetta perusvoiteella.

Varmista, että perusvoide on hajustamatonta ja vesiliukoista. Saat perusvoidetta apteekista ilman reseptiä.

Käytä rasvaa vasta sädehoidon jälkeen.

Peräaukon täytyy olla puhdas ja kuiva kun tulet hoitoon.

Voit sauna miedoissa löylyissä sädehoidon alkuvaiheessa, jos peräaukon iho on normaali.

Yhteystiedot

Sädehoitoyksikkö

Maanantaista perjantaihin kello 8.00-15.00
Puhelin 044 707 3754 tai 044 707 3747

Satasairaala

[Satasairaalan verkkosivut löytyvät osoitteesta www.satasairaala.fi](http://www.satasairaala.fi)

Asiakaspalvelu, puhelin 02 62771